

Sammelband von Dina

U. g. 1975

AXIOMATA

DISPUTATIONIS VIII.

DE EXCUSATIONIBUS
TUTORVM ET CURATORVM,
ITEMQVE DE

SUSPECTIS TUTORIBVS ET CURATORI-
bus, ex duobus posteriorib. titulis, libri primi
Inst. D. Iustin. Imp. & corresponden-
tib. juris textibus desumpta:

QVÆ

ANNVENTE DEO

PRESIDE

Nobiliss. ac Clariss. viro

Dn. ARNOLDO DE REYGER
I. V. D. ET IN INCLYTA ACADEMIA
Ienensi publico Professore, pro ingenii modu-
lo propugnare conabitur,

IOHANNES ERNESTVS AB
Hundelshausen,

Ad 25. diem Iulii, loco & tempore
solito.

IENÆ

TYPIS TOBIÆ STEINMANNI.

ANNO MDLXXCIV.

ANTIQUA NOBILITATE, LITERATA PRUDENTIA, ac virtutum splendore conspicuo viro, Dn. IOHANNI ab HUNDLSHAVSEN, in Hermutsaxen, illustri ac Generoso Comiti Lippiensi &c. à Consiliis, patrueli suo honorando,

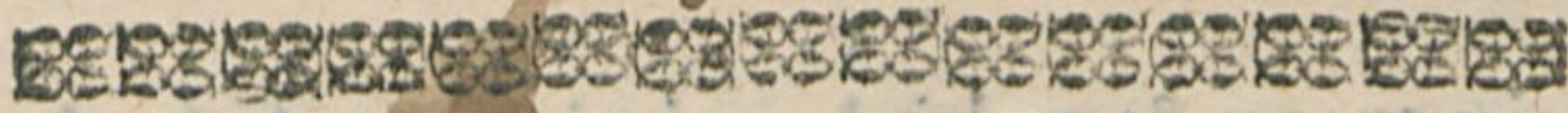
Hoc studiorum suorum tyrocinium,
Amoris & benevolentiae symbolum,

Mittit & offert

I. E. A. H

2/2

Continuatio.

In proximis duabus disputationibus, per aliquot titulos quomodo tutela vel cura legitimè constituitur, suscipiatur, & geratur, vel etiam jure finiatur, expositum est; sequuntur nunc in postremis duobus titulis causa quadam, quarum contemplatione ab utroq; hoc civili munere, quis vel excusari vel tanquam suspectus interveni & sententia iudicis removeri potest.

AXIOMA I.

EST AVTEM EXCUSATIO allegatio & contestatio justæ causæ, qua quis iniunctæ tutelæ vel curatellæ onus deprecatur.

delegator non potest

l. scire oportet 13. §. 8. ff. de excus. tut.

2.

Huius duæ constituuntur species, impropria vel propria. *Vvesenb. in parat. hoc tit.*

3.

*vid. q. ad
7. d. 1.*

Impropria est, cuius allegatio minus est necessaria, quippe cum ipso jure quis à tutelæ vel curæ onere immunis est, adeò, ut ne volens quidem admitti possit: huiusmodi est excusatio minoris ætatis & militiæ.

*veterani ex privilegio
2. feo d. mulato h. f. q. te
Athletæ q. in sacris art.
m. h. f. v. v. h. h. 2. h. d. u. a.
a. h. a. s. Athletæ c. d.*

§. minores & §. item & in milite Inst. hic d. l. scire oportet in si. ff. eod.

4.

Propria excusatio est ea, quam nisi tutor intra legitimum tempus alleget, & exinde probet, necessario hoc munus delatum subire debet.

l. testamento 11. C. de excus. tut. l. 2. tutores C. si tut. vel cur. ex fal. alleg.

A 2

Varia

5.
Variæ autem & multiplices huius excusationis causas sunt, quas cum leges ipsæ, tum vita ac impedimenta cuiusq; varia sufficiunt.

In pr. Inst. hoc tit. nost. VVesenb. in Isagog. Inst. hic.

6.
Primum ergo iustam excusationem præbet multitudo liberorum, itemq; tutelarum sive curarum diversarum, trium videlicet, pluriumque adhuc manentium: quamvis & una, si tam negociosa & diffusa sit, ut pro pluribus cedat, excusare possit.

*Non gignere et edicare
unus e reipb. neriim l. 1.
mult. q. tante sollicitudine
labo rix e, ut hæc in pte
bonam reuat opam reipb.
is onerib; merito sit parcend;
qu pupillo; interest, ut sibi d. t.
vat, q. a aboga cuius domus
destinaty ut reb. pupilla.
com mode vacare non possit.*

In pr. Inst. & S. si item tria l. 2. & 3. l. si is qui 31. S. fin. ff.

7.
Immunitate deinde gaudet grandior ætas: qui enim 70. annos exceßerunt, iusta excusatione hoc onus declinare possunt. Ut et minor 25. ann. J. h. 2. v. C. q. at. se. ep. S. 13. item maior Inst. 1. 2. in pr. ff. h. t. l. 3. ff. de iur. imm.

S. 13. item maior Inst. 1. 2. in pr. ff. h. t. l. 3. ff. de iur. imm.

8.
Legitimam quoq; vocationem ab utroq; hoc munere affert impedimentum aliquod publicum, veluti absentia reipub. causa procuratura fisci, potestas, professio liberalium artium, & dignitas, sed non omnimodo.

l. 1. C. si tut. vel curator Reipubl. caus. ab. l. 41. administrantes ff. hoc tit. l. exactores 10. C. eod. S. 3. & 15. Inst. hic l. 8. S. 1. cum seqq. l. 15. S. 2. cum seqq. ff. h. t.

9.
Præterea interdum etiam privatum aut domesticum impedimentum à tutela excusat, ut paupertas, literarum & negociorum imperitia, inimicitia cum patre pupilli nondum reconciliata, & status controversia, itemque absentia & distantia locorum & bonorum.

S. 6. Inst. h. t. l. paupertas 7. & l. 6. S. 17. cum duobus seqq. ff. eod. l. 2. C. d. t.

*nam q. amr h. d. r. r. a. in
f. h. o. s. & v. r. p. s. e. i. g. d. e. s. u. n. d. e. t. e. s.* Deni-

Tutor si finita tutela ab illo onere
exferre poterit v. d. Corol. 11. q.

10.

Deniq; tutelam etiam susceptam finit morbus son-
ticus, superveniens lis cum pupillo de omnibus bonis
vel maxima eorum parte, mutatio domicilii, & pleraq;
illa, ex quibus ipso iure, quis tutor aut curator esse
prohibetur.

Coe Citas an excusetur

§. 7. item propter adversar. Inst. hic & l. 10. in fin. l. 40.
ff. d. t. §. 4. item propter litem Inst. l. propter litem in pr. 21. ff.
& l. si ut allegas 16. C. eod. l. 2. ff. h. t. Vult. lib. 1. l. R. cap. 25.

11.

Tutor autem ac maritus, etsi à pupilli adulti & uxo-
ris curatelâ suscipiendâ ipso iure immunes censentur, id
tamen nostris moribus non peræquè observatur.

27. vult ubi curac.
facit tut.

Inst. §. 18. & 19. h. t. Geyl. lib. 2. obser. 96. num. 1. cum 50.
seqq. VVesenb. in comment. Inst. d. §. 19. num. 4. d. t.

12.

Atq; hæ quidem causæ, si intra 50. diem, postquam
tutores vel curatores sciunt se datos esse, legitimo mo-
do proponantur, à tutela & cura iustam excusationem
pariunt.

Si p. se h. t. f. i. a. l.
50. d. eorum spacio } con h. i. v. o. r. a.
Sic h. q. a. d. i. e. q. u. o. q. s. c. o. g. n. o. s. c. i. t.
S. e. t. u. t. o. r. e. m. d. e. t. u. r. i. n. t. e. r. i. m. p. e. r. i. t.
c. o. n. t. i. n. u. o. c. u. r. r. e. r. e. f. e. r. u. i. m. p. e. r. i. t.
r. e. m. i. s. s. i. o. n. e. m. c. a. m. a. l. l. e. g. a. r. e. f. a. c. i. t.
2. S. c. i. r. e. s. i. q. u. a. l. l. s. i. v. o. n. o. n.

Si ab-
sentes sunt

§. 16. qui autem Inst. h. t. l. tutores 18. C. eod.

13.

Quod si quis plures excusationes habens, in unius
aut alterius probatione defecerit, alias ulterius produces-
re non prohibetur, modò eas intra tempus ad contestan-
dos excusationū causas præfinitum proponat, hoc enim
elapso, allegandis excusationibus amplius non auditur.

Hæc d. ita ex audientia:
Nemo pluribus excusationibus v.
c. nullg pluribus d. R. f. r. n. b.
inter d. q. s. i. v. r. a. m. t. u. a. l. l. e. g. a. t.
t. u. t. o. r. i. d. e. b. e. t. p. r. o. b. a. r. e. s. s. i. d. e. b.
ad reliquas amplius non admi-
t. i. m. p. u. t. a. t. u. r. q. u. o. n. o. e. s. s. i. a. u. l. o.
i. n. a. l. t. e. r. u. m. a. d. d. u. c. i. t. u. r. q. u. i. l. l. i. c. o. m. p. e. t. e. b. a.
e. t. i. n. q. u. a. t. u. o. r. m. e. n. s. u. m. p. r. o. b. a. t. u. r.
a. u. t. c. a. s. s. e. r. a. l. i. s. t. u. i. n. t. r. a. t. u. r.
c. u. s. t. o. r. i. a. u. t. i. n. t. r. a. t. u. r. u. b. i. n. o. n. p. r. o. b. a. t. u. r.
f. e. m. z. i. s. t. d. e. p. r. o. b. a. t. u. r.

d. §. 16. in princ. & l. scire oportet 13. ff. h. t. d. 2. scire oportet

14.

De propositis autem excusationum causis magistra-
tus intra quatuor menses cognoscit, quæsi iustæ sint, ex-
cusans à tutelæ & curationis onere liberatur, si verò fri-

A 3 volæ

volæ aut falsæ deprehensæ fuerint, impositum munus sus-
bire ac omne cessationis periculum sustinere cogitur.

d. l. scire oportet §. 1. & seqq. l. quinquaginta 38. ff. h. t.

15.

h. de q. fraudulenter in rebus minoribus aut sordide aut putrose et alq. d. intercipi ex reb. pu. d. in p. r. c. t. o. s. u. s. f. r. a. u. s. t. e. r. i. p. e. r. t. y. h. t. 22 C. r. o. i.

Porro finitur etiam tutelâ accusatione suspecti, quæ ex l. 12. tab. descendit, & quasi publica est, ac omnibus, modò sint puberes, etiam mulieribus, quæ pietate necessitudinis ductæ, vel iniuriâ pupillorum motæ ad hoc procedunt, conceditur.

In pr. Inst. de suspect. tut. l. 1. §. 6. & 7. ff. eod. tit. §. 3. Inst. hic.

16.

Accusari autem & postulari omnes ut suspecti possunt, cuiuscunq; generis aut conditionis tutores & curatores fuerint, omnesque magistratus, qui iurisdictionem exercent, & auctoritatem dandi tutores habent, ut & legatus pro cos. de suspecti crimine cognoscere possunt.

§. 2. Inst. hic. cognitio de offic. eius cui mandata est iuris d. l. 1. §. an autem de susp. tut. Duar. cap. 7. de iuris d. & vide ordinat. polit. Caroli 5. anno 1548. In comitiis Augustanis promulgatam.

17.

sicut dolo delicta quoties actor del. l. 1. in publico ubi de ult. Longinus l. off. p. d. m. p. publicam curam p. h. e. e. l. p. i. c. t. e. p. r. o. t. i. Et h. a. s. i. n. e. a. c. c. u. s. a. t. e. l. 3. §. p. r. a. t. e. r. e. a. ff. h. t. i. t. & l. 3. C. eod.

Quinimò etiam magistratus favore pupillorum, sine accusatione in suspectos inquirere, & si ex apertissimis rerum argumentis eorum improbitatem cognoverit, eosdem removeere potest.

18.

judex, in q. s. i. n. o. f. a. m. a. p. u. b. l. i. c. a. & l. 1. §. p. r. a. t. e. r. e. a. ff. h. t. i. t. & l. 3. C. eod.

Suspectum autem tutorem & curatorem reddunt, dolus & culpa contra datam fidem in administratione pupillari admessa, item tutelæ redemptio, repertorii omissio, alimentorum denegatio, administrationis communicandæ recusatio, & si qua alia causa iudicem iusta ad suspicandum commoveat.

§. 5. &

§. 5. & 6. Inst. h. t. l. sui C. & l. 3. §. nunc videamus & §. tutor 14. & l. 7. §. 2. ff. cod. l. 1. §. 7. ff. de off. praefect. urb. l. ult. §. fin. C. arb. tut. l. 19. ff. de animad. tut.

19.

Mali quoque mores iustam suspicionem muneris male gerendi afferunt, pauper vero si fidelis & diligens extiterit, quasi suspectus temere sub moveri nequit, quamvis is excusari, vel ei quasi minus idoneo ex causa curator adiungi possit.

vid. Q. 9. sub pb. pau. p. 1. d. 1. & l. 1. §. 1. ff. de off. praefect. urb. l. ult.

§. ult. Inst. hic l. 5. & C. cod. Cuiac. 18. obs. c. pen.

20.

Effectus huius accusationis est, ut suspecto postulato, quoad cognitio finiatur, administratio interdicator, ac si nullus praeterea existat tutor pendente lite alius substituat: probata autem suspicionis causa, tutor vel curator ob dolum remotus, fit famosus, ob culpam non aequae: quamvis interdum etiam pro gravitate causae & qualitate personae suspicionis accusatae convictus, & aliam poenam extra ordinem arbitrio iudicis affici queat.

vid. Corrol. ult. Q. 7. h. 2. d. 1. §. 1. ff. de off. praefect. urb. l. ult.

§. 6. & 7. Inst. hic l. 3. §. fin. ff. & l. 7. C. cod. l. 1. §. fi. & l. 2. l. 2. ff. d. l. 1. §. solent. ff. de off. praefect. urb.

21.

Quod si postulatus aliquo vinculo necessitudinis vel affinitatis pupillo sive minori iunctus est, humanius & laudabilius est, curatorem ei potius adiungi, quam eundem cum nota fidei existimationis removeri.

l. Si tutor. 9. ff. h. t.

22.

Quod si vero tanta fraus subsit, ut melius sit pupillo eos amoveri, eo casu in factum dissimulato nomine tenus crimine erit agendum, ut existimationi eorum, quibus charitas & reverentia debetur, consulatur.

d. l. 1. §. ostendimus ff. h. t. l. 6. C. cod. §. 2. Inst. hic.

Nec

in fatig & p[ro]venire malo q[uo]d p[er] ea agendo remedium q[ue]rere. L. un. C. q[uo]n[do] lib[er]at. vniuers. f. Licet in h[ab]itu
ot[er] pupillif[er]a te moru[rum] saltem l[ib]era d[omi]no l[ib]erum
s[er]u[us] h[ab]et & Administrat[or] tut[or]is: Nam plurimum p[ro]p[ter] t[em]p[or]em semel fractam
23.

2ª satisfactio. Nec satisfactio, si quam suspecti postulatus offerat,
hic attenditur, ea enim malevolu[m] propositum non mu-
tat, sed in re pupillari diutius grassandi facultatem prae-
stat: expedit verò pupillo, rem suam potius salvam esse,
quàm tabulam cautionis habere.

S. ult. Inst. h. t. l. 5. & 6 ff. eod.

24.

Post finitam tutelam cognitio suspecti tutoris, quam-
vis pridem recepta solvitur. Ex ip[s]o possit r[ati]o: v[er]o dicitur ad 206

S. 8. Inst. hic l. penult ff. d. t. & l. 1. C. eod. sub p[ro]b[is] interdictis.

COROLLARIA.

1.

A tutelae delatione, si quis velit, appellare poterit.

l. 4. l. 3. de excusat. l. tutores C. eod. l. 28. de tut. & cur.
dat. ab his l. 17. S. 1. de appellat. Cuiac. ad l. 4. de excus. diss.
Myns. Schneid. & com. Dd. ad S. qui autem. In de excus. Do-
nell. 2. com. 9.

2.

Etiam tutorem legitimu[m] se excusare posse putamus.

vid. q[uo]d nota
sub in ista huius l[ib]ri
pag. 1.

l. 9. C. qui dar. tut. vel cur. poss. l. 1. l. 4. C. de legit. tut. l. 9.
C. de excusat. nov 118. C. 5. V. hoc autem. Diss. Cuiac. l. 13. de
excusat. & in not. ad Vlp. tit. 11. Borch. pr. In. de excus. Hotto.
S. Qui autem eod.

3.

Præmia πολυκαρίας etiam hodiè durant.

Borch. pr. In. de excus. & de grad. pag. 106.

4.

Ob culpam latam suspecti damnatus infamis red-
ditur.

S. suspectus In. de suspect. l. quod Nerva. de pos. Corras.
4. misc. 2. Duar. de in lit. iur. nu. 33. 35. Mynsing. d. S. suspectus
diss. Schneid. VVes. ad d. S. suspectus & com. Dd. VVes. in par. de
his qui not. inf. n. 5

FINIS.

Ob latam culpam nemo infamatus nec q[ui] obstat 2. libere q[uo]d notetur et
de his q[ui] not. inf. n[on] n[isi] raro adu[er]sum ut vno atq[ue] altero casu
in attendi p[ro]p[ter] q[uo]d p[ro]p[ter] q[uo]d plurim[us] 1. Nam ad ea ff. 122.

99 A 6904

ULB Halle 3
004 976 38X

TA 30L

~~III~~ VII.

AXIOMATA
DISPUTATIONIS VIII.

DE EXCVSATIONIBVS
TVTORM ET CVRATORVM,
ITEMQVE DE SVSPECTIS
TVTORIBVS ET CVRATORIBVS,
ex duobus posteriorib. titulis, libri primi
Inst. D. Iustin. Imp. & corresponden-
tib. juris textibus desumta:

QVÆ
ANNVENTE DEO
PRÆSIDE

Nobiliss. ac Clariss. viro

Dn. ARNOLDO DE REYGER
I. V. D. ET IN INCLYTA ACADEMIA
Ienensi publico Professore, pro ingenii modu-
lo propugnare conabitur,

IOHANNES ERNESTVS AB
Hundelshausen,

Ad 25. diem Iulii, loco & tempore
solito,

IENÆ
TYPIS TOBIÆ STEINMANNI.
ANNO MDCCXCIV.